

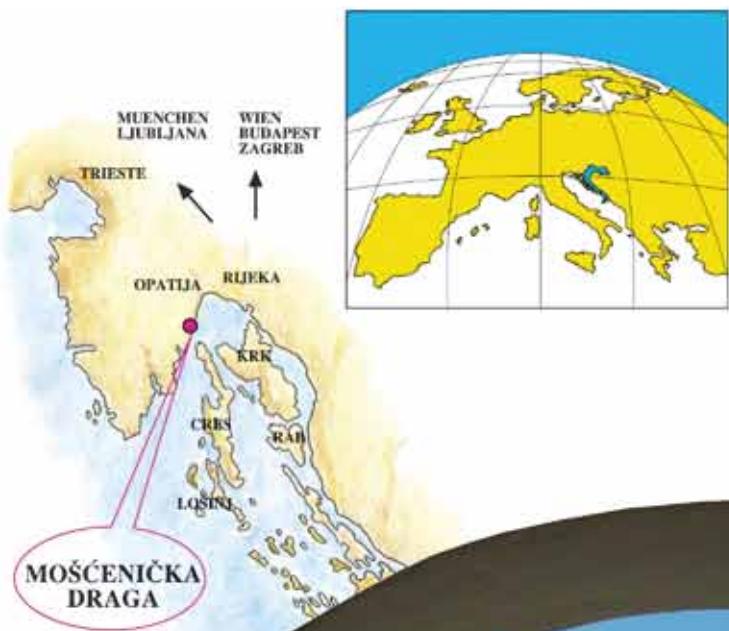

Mošćenička Draga

HR

Dobrodošli

«Vi ne znate moj bijeli Sipar i moje žalo
gdje sam kao dijete malo
letio za snima, lovio leptire
tražio školjke po žalu
čudio se vjetru i valu i moru
i čekao kad ću na Učku goru
da vidim vile i vilenjake
što na krilatim konjima
love sunčane trake.

Vi ne znate Sipar i žalo
moje carstvo malo

kao starac ne smijem tamo»

Rikard Katalinić Jeretov
«Barba Rike» 1940

Pobrodoši

Uzmete li u ruku kamenčić s naše prelijepе plaže, znajte da niste uzeli samo običan kamen, već ste sa sobom ponijeli "živi" suvenir našeg pješčanog mikrokozmosa. **Biser Kvarnera** podno Učke pripada upravo **Mošćeničkoj Dragi**, točnije Općini Mošćenička Draga, području koje se urezalo u stjenovite klisure istočne obale plemenite Istre.

Pomalo "odvojena od svijeta" desetljećima mami turiste, znatiželjниke, vikendaše, šetače, športaše, umjetnike i ljubitelje prirode. Svojom autohtonom mediteranskom arhitekturom, primorskom tradicijom, ribarstvom, te poviješću, krade srca svih namjernih i slučajnih posjetitelja. Ukoliko ste ljubitelj povijesti tada se svakako uputite u **Mošćenice i Brseč**, dva srednjovjekovna grada smještena na liticama; prvi na 178 m nad morem (753 stepenice), a drugi na 157 m visokoj hridi ponad valovita Kvarnera.

Općina Mošćenička Draga proteže se od **uvale Cesara** do **uvale Stupova** podno zaseoka **Zagore** (Stepča). Ima 7 šljunčanih plaža i bezbroj šumskih, odnosno planinskih

puteva. Kraj je izrazito brdovit, prostire se na 63 četvorna kilometra, a zauzima 4.396 hektara površine. Teritorijem znatno zarezuje u **Park Prirode Učka**. Na području Općine M. Drage živi oko 1700 stanovnika.

Šetalište (lungomare) prema plaži **Sv. Ivan** probudit će u vama romantiku, a cijelim vas obalnim putem prati šum mora i miris mediteranske vegetacije. Kruna je tog puta **vila Zagreb** (ex Ossoinack), za kojom ne zaostaje niz šarmantnih starih vila prema plaži Sv. Ivan.

Draški stari grad sa zbijenim kućama i klancima spušta se strmo sve do mora. U njegovom se temelju ulegnula mala simpatična lučica u kojoj su smješteni ribarski brodovi, manje barke, a u ljetnim mjesecima mini marina za brodice turista. Mošćenička Draga nastala je kao ribarska lučica grada Mošćenica, a u sačuvanim starim zapisima spominje se naselje *na portu poli Sv. Marine*, istoimene crkvice u centru mesta.

Kad vam netko spomene Mošćeničku Dragu, u mislima ćete sigurno vizualizirati drašku plažu, jer ona je najljepši žal Kvarnera, a možda i cijelog Jadrana. Zovemo je **Sipar**, a duga je nekoliko stotina metara. Stvarala se iz pijeska draškoga potoka koji izvire na obroncima Učke, a njene oblutke klešu morski vali. Plaža se nastavlja na jug, prema Sv. Ivanu, a posebno je lijep onaj dio skriven među stijenama, ispod vile Zagreb. Nudisti će svoje mjesto pod suncem potražiti na **FKK plaži Senjavac**, odmah nakon plaže **Sv. Ivan**, od nje prirodno odvojena hridima i stijenjem. Ponad ove plaže, visoko na hridi, nazire se crvena zemlja - mjesto

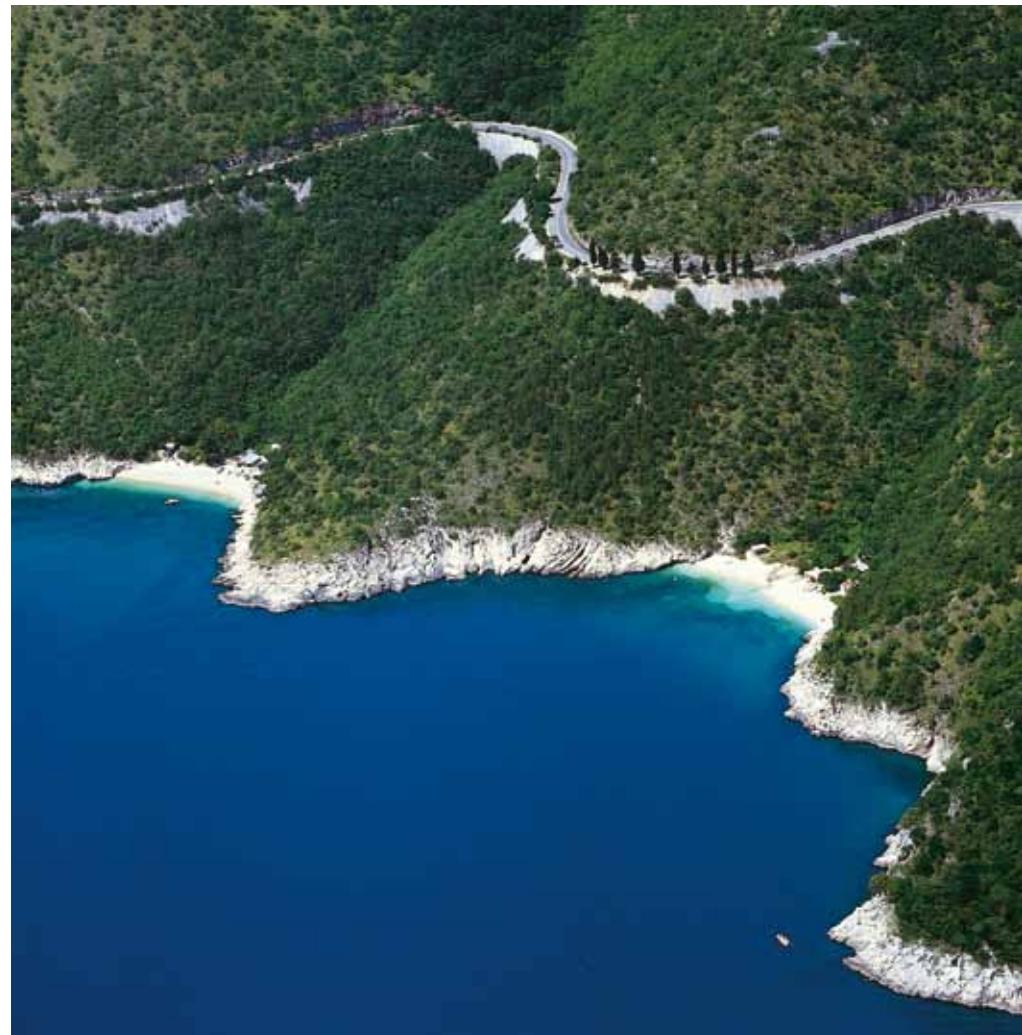
s kojega su skakale i još uvijek skaču mnoge generacije draške i mošćeničke mladeži, obarajući rekorde i održavajući tradiciju skokova u more.

Preporučamo iz Drage otploviti barkom kako biste u ugodnoj vožnji uživali u stjenovitim prizorima obale i vegetacije. Vežite barku u krajkoj lučici i krenite puteljkom do sela **Kraj**, slikovitog mediteranskog nukleusa, samo dva kilometra udaljenog od M. Drage.

Između Mošćeničke Drage i Brseča nalaze se dvije veće plaže, **Uboka** i **Jelenšćica**. Osim morskim putem do njih možete stići pješice stazama koje vode s glavne prometnice Rijeka - Pula. Barkom možete **Pod Brseč**, prema Plominu, i stići čete do plaže **Stupova**. Plaža se nalazi ispod naselja **Zagore** i do nje dolazite samo uskom stazom iz zaseoka **Velo selo**.

Vozilom ili pješice, kroz brsečku valu, pokraj groblja, spustite se do plaže **Klančac** i **Rive**. Opustite se na plaži i uživajte u morskom plavetniliu. Ako imate manju barku krenite u obilazak i istraživanje brsečke obale. Divite se neponovljivim vizurama kraške obale, liticama čudnovatih oblika koje se okomito uzdižu iz mora, škrtoj mediteranskoj vegetaciji, te ponekoj smokvi i maslini. Skrijte se u hladovinu malenih pješčanih

uvala. Na susjednim čete plažama ugledati stare kamene ribarske kućice koje su vlasnicima služile, a služe i danas, za spremanje barki i ribarskog alata nakon ribarenja.

U predvečerje pokušajte uloviti ribu, lignju ili barem napunite vreću dagnjama, bacite sve na gradele, zakuhajte u buzari s morem, naliјite si čašu vina, i spoznat čete da se nalazite u kutku mediteranskog raja na Kvarneru.

HOTELI

Hoteli Marina i Mediteran smješteni u samom centru mjeseta dio su hotelskoga lanca **Liburnia Riviera Hoteli** sa sjedištem u **Opatiji**. **Mediteran** je tipičan hotel primorske arhitekture s ložama, voltama i terasama na kojima se čuje svaki zaveslaj ribara, osjete opojni mirisi bora i mora. Hotel ima 69 soba, većinom s balkonima, a sve su opremljene telefonom i televizorom. U prizemlju je TV salon, aperitiv bar i klimatizirani restoran. Rezervirajte si sobu s ložama "na krovu Mediterana" do kojih možete i hotelskim dizalom i u ljetnoj noći promatrajte kako ribarske brodice na pučini svijetle loveći ribu koja će vam sutradan biti poslužena.

mjesta

Hotel Marina dobio je ime po Sv. Marini, zaštitnici Mošćeničke Drage. Hotel kategorije 4 zvijezdice, 178 smještajnih jedinica: 4 apartmana sa balkonima i pogledom na morskú stranu, 8 "family rooms" sa balkonima, 104 dvokrevetne sobe također sa balkonima (dijelom na morskú, a dijelom na stranu Učke), te 16 dvokrevetnih soba sa francuskim balkonima (sve dvokrevetne sobe imaju mogućnost 3. kreveta), 46 jednokrevetnih soba sa francuskim

balkonima. Opremljenost soba; TV, satelitski program, telefon, mini bar, klima, sobni sef, mogućnost interneta.

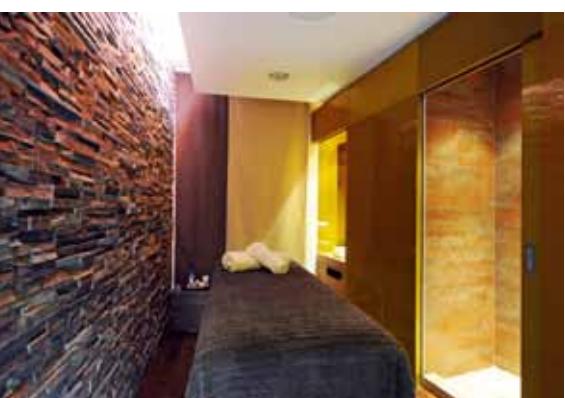
Hotel posjeduje panoramsko dizalo, klimatizirani restoran i veliku terasu u atriju hotela gdje možete uživati u raznim manifestacijama. Marina ima bazen s grijanom morskom vodom, a koriste ga gosti oba hotela (najveći zatvoreni bazen na Kvarneru koji se ljeti djelomično otvara) i još jedan, manji

Smještaj

vanjski za djecu, **Five Elements Wellnes & Spa** - spa relax zonu (finsku saunu, tursku kupelj, infrared saunu, whirlpool za 4 osobe, masažne tuševe i prostor za odmor), fitness te beauty i masažni centar, 2 tenis igrališta s rasvjetom, veliku kongresnu dvoranu sa 220 sjedećih mjesta, kao dvije pomoćne dvorane sa 20-30 sjedećih mjesta (sve klimatizirani prostori), aperitiv bar, pizzeriju, te restoran *a la carte*, i veliko osigurano parkiralište koje služi za oba hotela. S morske strane hotela je ljekarna i banka, a s druge strane turistička ambulanta i frizerski salon. Hotel Marina okružen je zelenilom borova i drugim mediteranskim biljem, dok se ispred proteže park i dječje igralište.

mjestaj

Smještaj

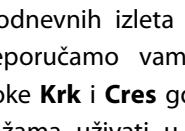

TURISTIČKE AGENCIJE

U našim informativnim centrima i agencijama dobit će informacije o mogućnostima smještaja. Sjedište **Turističke zajednice** ujedno je i sjedište poslovnice **Liburnia Riviera Hoteli**, koja se nalazi kod autobusne stanice u Mošćeničkoj Dragi. Agencija **Liburnia** bavi se smještajem turista u hotelskim i privatnim kapacitetima, obavlja usluge mjenjačnice, sudjeluje u organizaciji manifestacija. U agencijama poduzeća **Annalinea**, u centru mjesta, te u **Info centru**, na raskrižju, možete dobiti sve informacije o smještaju u hotelima, apartmanima, sobama, vilama, ili pak o raznim manifestacijama, kulturnim znamenitostima

te nekretninama. Naše vam recepcije nude bogatu paletu jednodnevnih i dvodnevnih izleta tijekom cijelog ljeta. Preporučamo vam izlete brodom na otoke **Krk** i **Cres** gdje ćete na izoliranim plažama uživati u pravom **gusarskom "Fish-picniku"**. Pored brodskih izleta na otoke nude se i oni obalni, pa si stoga priuštite lagani vožnju **Opatijskom rivierom.**

Osim brodom, mogući su i brojni izleti autobusom na bliža, ali i dalja odredišta, poput **Plitvičkih jezera, Brijuna, Gorskog Kotara, otoka Krka i Cresa, unutrašnjosti Istre, Venecije.**

Rezervirajte na vrijeme svoj omiljeni izlet kako bi vaš odmor bio obogaćen kulturnim sadržajima, netaknutom prirodom ili jednostavno pravom mediteranskom feštom.

AUTOKAMP

Gotovo u centru Mošćeničke Drage nalazi se **Autokamp Draga** koji će vam, na svojim zelenim površinama, pod krošnjama stoljetnih maruna, omogućiti nesmetan odmor. Rastegnite šator ili smjestite svoju kamp kućicu u ovoj netaknutoj prirodi, uz blagi brdski povjetarac koji se miješa s onim ugodnim morskim. Kamp radi i noću, a otvoren je gotovo cijelu godinu. Neposredna blizina centra i plaže učinit će vaš godišnji odmor u ovom autokampu vrlo opuštenim.

Vile Vile

Vile u Mošćeničkoj Dragi, stare više od jednog stoljeća, svojom arhitekturom i otmjenim izgledom posebno su privlačne. U parku **Contovo**, na samome moru, nalazi se **vila Biser**, a u blizini parka primjetit ćete vrlo otmjenu **vili Mariju**. Na plaži **Dependance Hotela Mediteran** nosi ime **vila Slatina**, jedna od najstarijih u Mošćeničkoj Dragi. Nadalje, šetalištem skrenite pogled na **vile Gorgay** (u prizemlju je smještena ambulanta i zubačna ordinacija) i **Rossa**, desno na obalnom putu tik do spomenika na plaži. Nekoliko koraka dalje oko će vam zapeti za neobični morski dvorac koji će vas zadiviti svojom ljepotom. **Vila** nosi ime grada Zagreba. Do nje, pod primorskim borovima nalazi se **vila Plan**. Na šetalištu za Sv. Ivan naići ćete na **vili Istru i Primorku**, još dvije morske palače izrasle iz draškog žala. Na plaži Sv. Ivan primjetit ćete **vili Obalu i Rubin**, prekrasne stare renovirane morske dvorce. Valja još spomenuti i vrlo osobitu **vili Ameliu**, u centru Mošćeničke Drage. Njoj nasuprot uočit ćete

drugu **vili Slatinu**. Sve su ove "ljepotice" izgrađene krajem 19. i početkom 20. stoljeća.

Krenite u razgledavanje tih plemenitih palača, uslikajte se pred njihovim vratima i osjetit ćete prisutstvo slavne prošlosti. Ima i novih, također lijepih vila, koje se ističu mediteranskom arhitekturom, bazenima, športskim sadržajima, i dakako, luksuznim sobama i apartmanima.

Ugostiteljstvo

Kvarnerski, odnosno draški škamp gastronomski je specijalitet ovoga kraja. Pjeskovito i čisto dno zaljeva idealno je stanište za rakove. Naše jedinstvene škampe naći ćete svježe i nerijetko velike u jelovniku gotovo svakog ribljeg restorana. Pripremaju se na više načina, isprobajte jedan od njih, i vjerujte nam, poželit ćete kušati i one ostale.

Ugostiteljstvo

Uživajte u gastronomskim delicijama koje vam nude naši ugostiteljski objekti. Priprema gotovo svih mediteranskih jela na bazi je zdravog maslinovog ulja. U proljetnim mjesecima svakako probajte i samonikle šparoge koje se pripremaju na najrazličitije načine, a u jesenskim danima sigurno vas slastice od kestenja (maruna) neće ostaviti ravnodušnima.

Ukoliko želite kušati plemenitu bijelu ribu i sveže kvarnerske škampe preporučamo vam **Gostioniku Johnson**, na cesti za Mošćenice, u blizini glavnog raskrižja u Mošćeničkoj Dragi. U **Gostionici Na Rivi kod Benita** naručite ribu, pijte vino promatrajući male barke u draškom portu. Na šetalištu uz more je **Bistro Plaža** "okupan" morskim valom, gdje možete okusiti mesne i riblje specijalitete. **Bistro Dora**, svojom romantičnom terasom, privlači mnoge šetače. Provedite ovdje nezaboravnu mediteransku noć pod feralima, ispijajući vino i kušajući ribu. **Buffet Sportsko** već je poznat po izvrsnim jelima s roštilja, a prijazni domaćin ponudit će vam i riblje specijalitete. U blizini je nogometnog igrališta i boćarskog terena, pa eto športaši, mesta za okrijepu. U neposrednoj je blizini **Konoba Nostromo** gdje se priprema

riba i rakovi na najrazličitije i veoma ukusne načine. Na ulazu u Mošćeničku Dragu svratite u **Restaurant Sidro** koji svojim mesnim i ribljim specijalitetima, pekom i ražnjem privlači već desetljećima brojne posjetitelje Mošćeničke Drage. Na raskriju ceste za Mošćenice i Pulu, nalazi se **Snack bar Mrvica** gdje možete probati meso s roštilja, steake i ostale mesne specijalitete, a sve to u prirodnom okruženju pod krošnjama kestenja. Na terasama **Restauranta hotela Marina i Mediteran** kušajte sveže mesne i riblje poslastice, a u **Pizzeriji hotela Marina** ukusnu pizzu. Pizza se još nudi u pizzerijama **Gimi** i **Val**, ova prva na plaži je Sipar, a druga na plaži Sv. Ivan.

Ugostiteljski objekt u Mošćenicama je **Restaurant Perun** s prostranom terasom nad Kvarnerom, širokim spektrom ribljih i mesnih, te istarskih specijaliteta. Na Sv. Jeleni, u srži prirode, na terasi **Konobe Slamnjaki** okusite domaće specijalitete iz Istre i Kvarnera. U Brseču ne zaboravite svratiti u **Konobu Batelan**, "usađenu" u istarski kamen, gdje možete uživati u pravom istarskom pršutu i siru, napiti se domaćega vina, a u ponudi je neizostavna riba i kvarnerski škampi.

Svaki dan probajte negdje nešto drugo i vidjet ćete da su jelovnici raznovrsni i prilagođeni vašim gastronomskim zahtjevima. Dobar tek!

Šport i rekreacija

U Mošćeničkoj Dragi, osim rekreativnog plivanja i trčanja, možete koristiti športske terene i usluge koje oni pružaju. To je u prvom redu nogometno igralište **NK Drage** koji je osnovan davne 1924. god, a sastavni je dio **Športskog društva Mošćeničke Drage**. Teren NK Drage koristi se i za **streljičarstvo**. Od tradicionalnih športova prednjače **boće** koje se kotrljaju na obližnjem bučalištu (jogu) gdje možete nazočiti pravim natjecanjima, a **tenis** možete zaigrati na novouređenim teniskim terenima hotela Marine. Zahvaljujući maestralu koji u proljetnim i ljetnim mjesecima blago puše svakoga poslijepodneva, ovdje su se održavala državna, europska i svjetska prvenstva u **jedrenju** u različitim klasama. Isti vjetar možete iskoristiti da vaš **windsurf** odvedete daleko na pučinu.

Kad ste već na moru, na plaži možete zaigrati **vaterpolo**, iznajmiti **kajak**, **kanu** ili običan **pedalin** u **Rent-a-boat centru**. Iznajmite si i malu barku i krenite u potragu za izoliranim plažama te se iskušajte u ribarenju. Na pučini vidjet ćete i moćne glisere koji vuku prave pravcate **padobrane**, zajašite ih, dignite se u visine nad Kvarnerom i uživajte u panorami krajolika. Ukoliko pak volite brzinu,

iznajmite planetarno popularne **jet-skije** i krenite u pučinske vratolomije jahanja valova i obaranja brzinskih rekorda. Udaljite se najmanje 300 m od plaže kako ne biste ugrozili kupače.

Podmorje oko Mošćeničke Drage, posebice ono prema Brseču, otkriva nekoliko potopljenih brodova i raznoliko dno, s mnogim usjecima i špiljama. Sigurno uživanje u dubinama

podmorja može vam osigurati ronilački centar **Dive Centar Marine Sport**, smješten na glavnoj plaži Mošćeničke Drage. Pored ovog centra, prijevoz ronilaca obavlja i **DNB**, odnosno **Diving Boats Orka**, **Poseidon** i **Kon-tiki**. Dok ronite oči će vam se nauživati šarenila boja, koralja, najraznovrsnijih riba, čudnovatih trava, grebena. Osvjetlite ove ljepote, ovjekovječite ih fotoaparatom i ponesite kući kao najljepše suvenire.

Brda su ispred vas, pa krenite u njihovo osvajanje. Tu su markirane staze, klisure i vidikovci do kojih možete pješačiti. Iskušajte se u penjanju stijenama u **“kanjonu” Mošćeničke Drage**, ili pak koristite penjačku stazu do **špilje Zijavice** u blizini sela **Obrš**. Iz Obrša se možete laganom šetnjom uputiti prema selu **Sv. Anton** gotovo iznad **Kraja i Cesare**. Upornijim hodačima preporučamo planinariti prema vrhovima: **Učka (1396m), Sisol (835m), Kremenjak (827m), Perun (881), Bodaj (907m), Maj (969m)**, ili jednostavno krenite u najobičniju šetnju šumskim puteljcima. Brdskim su **biciklistima** svi smjerovi otvoreni, pa napnite mišiće ukoliko mislite sve prevaliti na dva kotača. Ukoliko volite letove, “zajašite” **zmaja** ili se **padobranom** “bacite” s najviših vrhova.

Iz Mošćenica možete u nekoliko smjerova, no prije nego što krenete otkrit ćemo vam puteve koji su vam ponuđeni:
Mošćenice – Kalac / Mošćenice – Grabrova / Mošćenice – Selce / Mošćenice – Sv. Jelena – Brseč.

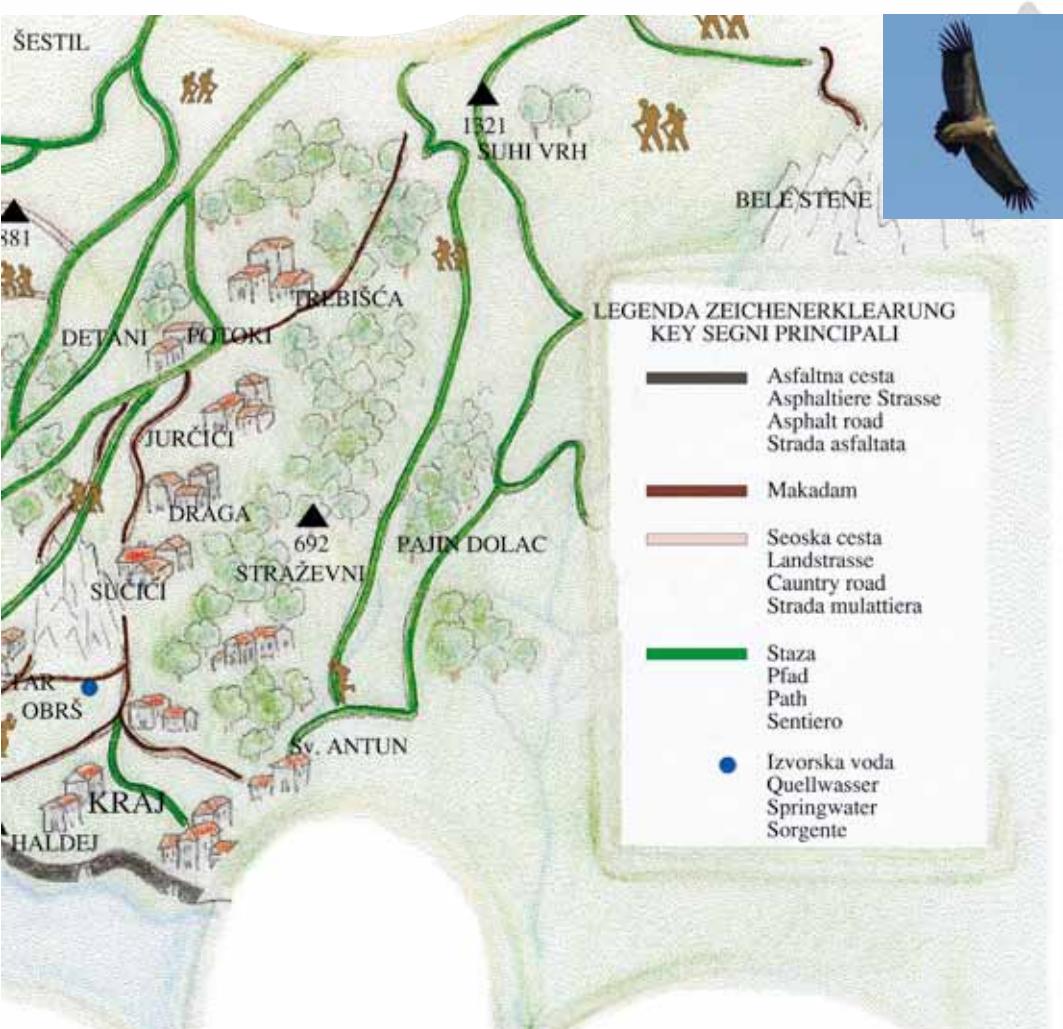
Zastanite na području **Sv. Jelene, Golovika i Martine**. Ovdje, s visine, pogledajte još jednom na Brseč, tu padinu do mora, i vidjeti ćete blage proplanke i livade ispred "grada" sve do litice gdje se ponosno ističe **crkvica Sv. Magdalene**. Od **Brseča** dalje krenite do susjednog **Zagora**, popnite se u **Krsonjin** i obidite cijelo Zagore, inače zasticenu etno-zonu. U osvajanje brda **Sisol** idite planinarskom stazom iz Brseča, šumskom cestom iz sela Zagore ili iz Sv. Jelene. Tu se osvrnite oko sebe i uživajte u svim blagodatima **Parka prirode Učka**.

PARK PRIRODE UČKA

Sraz mora i planine, mediterana i kontinenta osnovne su karakteristike Učke, planine u primorju koja je po raznolikosti staništa i vrsta koje na njima obitavaju jedna od vrućih točaka biološke raznolikosti europskog kontinenta. Učka je zacijelo jedino mjesto na svijetu gdje možete vidjeti stenoendemski Učkarski zvončić (*Campanula tommasiniana*) te jedno od posljednjih europskih lokaliteta na kojem će strpljivo oko ljubitelja ptica biti nagrađeno impresivnim siluetama Bjeloglavog supa (*Gyps fulvus*) ili Surog orla (*Aquila chrysaetos*). Uz mnoštvo prirodnih vrijednosti, atrakcijama

rekreacija

Učke svakako valja pribrojiti autohtonu kulturnu i graditeljsku baštinu, kao i tradicionalnu poljoprivredu. Specifična estetika krajobraza Učke nastala je ispreplitanjem tradicionalne ljudske djelatnosti vezane prvenstveno uz poljoprivrednu, stočarstvo i korištenje šuma. Čovjek je svojim radom i dugotrajnim gospodarenjem resursima oblikovao izvorne kultivirane pejzaže čija su obilježja brojni suhozidi, pastirski stanovi i drugi elementi povjesne graditeljske baštine koji danas tvore autentično kulturno-povijesno naslijeđe. Brojni nalazi dokazuju dugu povijest ljudske djelatnosti na ovom području od kojih neki datiraju i od 12 tisuća godina prije Krista (Pupićina peć).

Na vrhu **Vojak** nalazi se vidikovac u obliku kule (unutra kule poučni je postav o prošlosti Učke) sa kojeg se pruža veličanstven pogled na Istru, Kvarner, otoke, Gorski Kotar, Velebit, Alpe... dok se u neposrednoj blizini nalazi uzletište za slobodno letenje.

Ljubitelji slobodnog penjanja i alpinizma svakako ne bi smjeli propustiti posjet spektakularnom krškom klancu **Vela Draga**, inače geomorfološkom spomeniku prirode.

OBUVAT: Područje masiva Učke i dijela Ćićarije

POVRŠINA: 160 km²

NAJVVIŠI VRHOVI: Vojak 1401 m, Veli Planik 1272 m

AKT I GODINA PROGLAŠENJA:

Zakon o proglašenju Parka prirode "Učka", 04.1999.

ŽUPANIJE: Istarska i Primorsko-goranska

GRADOVI: Opatija

OPĆINE: Kršan, Lanišće, Lovran, Lupoglav, Matulji i Mošćenička Draga

Manifestacije

tematski bave prošlošću, tradicijom, kulturom i turizmom ovoga područja. U Brseču se krajem kolovoza održava međunarodna **slikarska kolonija - Brseč Art**. Tijekom ljeta u crkvi Sv. Andrije u Mošćenicama održavaju se **sakralni koncerti**. U istoj se crkvi upriličuju **Božićni** i **Uskršnji** koncerti.

Svake se godine početkom siječnja u Mošćenicama podigne **Pusna zastava** koja ujedno predstavlja otvorene karnevalskih zbivanja na cijelom području. Spektakularni je završetak karnevala tradicionalno spaljivanje pusta na rivi Mošćeničke Drage, kada se jedinom živom **pustu imena Gobo** presudi *letom na mjesec*. Spaljivanje završava na blagdan **Pepelnice**, na tzv **Čistu sredu**, što je i posni dan, pa nakon ove nezaboravne pusne završnice preporučamo bakalar *na bijelo* ili *na gulaš* u svim ugostiteljskim objektima, posebno u najpoznatijem, hotelu Marina, gdje vas čeka i **nemaskirani ples**.

Mošćenička Draga i bliža okolica u ljetnim mjesecima nude raznovrsnu zabavu. Tradicionalno se organiziraju **Ribarske noći**, od kojih je posebno poznata fešta za dan Sv. Marine (zaštitnice mjesta), odnosno **Marinina**. Tada nastupaju popularne glazbene skupine, osmišljavaju se razne igre i animacije vezane uz primorski habitus, dok je finale rezervirano za raskošni vatromet. Osim primorskih fešti na rivi, možete prisustvovati pučkim feštama na području cijele općine. **Happeninzi** uz glazbu, kazalište, poetske recitale i pjesme odvijaju se na plaži M. Drage, u parku Contovo, te u Mošćenicama i Brseču. U centru mjesta često čete čuti **primorske klape** koje *pod murvom* do portića pjevaju primorske, istarske i dalmatinske napjeve. Preporučamo vam da posjetite **različite izložbe** koje se

Povijest i kultura

Trebišća, selo oteto suncu, u vječnoj hladovini, krije svoju bajkovitost u nekim dalekim prošlim vremenima. Stari su Slaveni (Hrvati), dolaskom na ova područja /7. i 8. st./, otkrili mogućnost opstanka u ovom idiličnom kraju podno brda kojega su imenovali **Perun**, prema svome vrhovnom **Bogu Gromovniku**. Ono što je Olimp Grcima, to je **Perun Hrvatima i Slavenima**. Uz Peruna je vezana i **perunika**, hrvatski nacionalni cvijet, koja je imala i određenu ulogu u kultu boga Peruna. U travnju i svibnju susrest ćete je kao samoniklu biljku i u vrtovima raste duž cijele doline.

U blizini sela nalazi se izvor iz čije vode nastaje potok koji se odlijeva niz draški "kanjon" prema svome ušću na plazi u Mošćeničkoj Dragi. Krenite dakle jednog jutra iz Mošćeničke Drage preko **Sv. Petra** cestom do sela **Potoki**, te dalje putem prema Trebišću. Uživat ćete u blagodatima prirode, mirisima šume, ugodnoj hladovini i žuboru potoka. U selu ćete ugledati izvorne istarske kamene kuće, mostić

preko vode, štalu, povjesnu kovačku radionicu i mlin. Trebišća se nalaze na teritoriju **Parka prirode Učka** i evidentirana su kao arheološka baština.

Pet mogućih staza koje vode do Trebišća:

1. M. Draga – Sv. Petar (crkvica) – Lovrečići – Donji Laz – Vojvodići – Kuk – Družak Kuk (ispod njega je Druška peć) – Makići – Jučići – Trebišća
2. M. Draga – Sv. Petar (Gomnina) – Potoki (Detani) – Trebišća
3. Mošćenice – pod Matiči – Malinski put – Trebišća
4. Mošćenice – Grabrova – Trebišća
5. Obrš – Sučići – Družak Kuk – Makići – Jučići – Trebišća

U začetke kulture ovoga kraja spada i **crkvica Sv. Petra** u istoimenom naselju. Uz nju su vidljivi **ostaci opatije**, a tu je i **kamenica za blagoslovljenu vodu iz 1573 god. ispisana glagoljicom**.

Ono što nas usko veže s Mošćeničkom Dragom i okolicom njen je stoljetno **pomorstvo**. Ovaj je kraj rodio mnoge poznate kapetane i vrijedne mornare, a tome svjedoče i brojne **zavjetne slike** koje se nalaze u nekoliko crkvića mošćeničke i brsečke župe. Vjerojatno se najvažnije zavjetne slike ovog dijela obale nalaze u **crkvi Blažene djevice Marije** u Kraju koje su vjernici u znak zahvalnosti darovali Majci Božjoj.

MOŠĆENICE

Srednjovjekovni grad smješten ispod brda Peruna, ponad Mošćeničke Drage i Sv. Ivana, na mjestu s kojeg uživamo u neponovljivim vizurama na Kvarner. Grad se spominje za naseljavanja **Slavena** na ovo područje - **Hrvati** su se naselili u VII. i VIII. stoljeću, a prije njih ovo je područje pripadalo **Liburnima**. No najčešće se Mošćenice povezuje s prvim glagoljašima, odnosno 16. stoljećem tijekom kojega je nastalo četrdesetak glagoljskih tekstova tzv. **Žgombićevog zbornika**, među kojima i **Lucidar** - svojevrsna srednjovjekovna enciklopedija. Služba Božja nije se služila na latinskom, kao u drugim europskim zemljama, već na starohrvatskome jeziku, iz knjiga pisanih **glagoljicom**, sve do druge polovice 19. stoljeća. Mošćenice su posjedovale i statut (**Zakon**) iz prve polovice 17. stoljeća, neku vrstu ugovora između feudalaca i kmetova o obvezama, daćama i običajima toga doba. Najvažniji je dan za Mošćenice (koji se i danas slavi) **Kandelora** (*Svijećnica*), kada vjernici nose svijeće na posvetu u crkvu Sv. Andrije; taj je datum proglašen **Povijesnim Danom Mošćenica**. Svečano

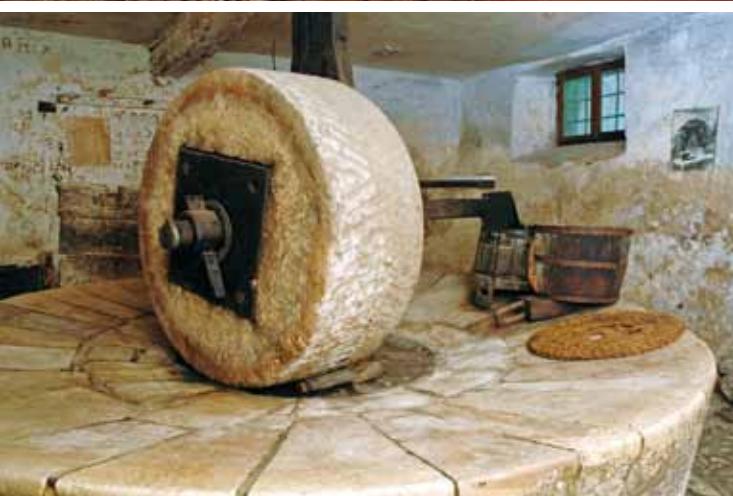

se obilježi svake godine početkom veljače. Iz 1622. potječe i **Mošćenički urbar** koji se čuva u Državnom arhivu u Zagrebu. Uz povijest Mošćenica veže se poznato prezime domaće obitelji **Negovetich de Cumbox** koja je dobila plemstvo 1687. god. Na gradskim se vratima nalazi **Habsburški grb** i godina njihove obnove (1654.). Kao dio austrijske pokrajine Mošćenice 1896. postaju samostalna općina. U 19. se stoljeću stanovništvo Mošćenica počinje spuštaći na more gdje nastaje novo naselje - **Mošćenička Draga**.

U Mošćenicama posjetite **Etnografsku zbirku**, prostor koji je u prošlosti bio zatvor na samom ulazu u stari grad, a danas čuva zavidnu zbirku tradicionalnih nošnji, alata, ukrasa, predmeta i ostalih detalja koji svjedoče o životu naših predaka. Osim slika koje kazuju o načinu života naših starih, naići ćete na izvorne rukotvorine iz davnih vremena. Blizu same zbirke obavezno svratite u **Mošćenički toš** (mlin za masline) - star oko tri stotine godina simbol je ovoga srednjovjekovna grada.

kultura

su se ujedno sklapali ugovori, trgovalo te za blagdane plesalo), **šternu** (nekadašnja glavna gradska cisterna), **kaštel** (tvrdjava) pred samim ulazom u grad gdje se danas nalazi Osnovna škola, a u prizemlju izložbeno-galerijski prostor. Temeljem zakona o zaštiti spomenika povijesna jezgra Mošćenica uvrštena je 1968. u **registro nepokretne kulturne baštine**.

Bogatu sakralnu baštinu Mošćenica svakako vrijedi vidjeti, pa si stoga uzmite nešto vremena kako bi sve detaljno proučili. Navodimo ih redom: **Župna crkva Svetoga Andrije Apostola, Crkvica Sv. Bartola, Crkvica Sv. Sebastijana, Kapelica Križnoga puta** na brdu Kalvarija.

Ukoliko je kasno i umorni ste nakon šetnje gradom, sigurno vam treba prenocište. U Mošćenicama, osim **Restaurant pansiona Perun**, postoji niz romantičnih privatnih soba i apartmana u starom gradu i izvan njega. Uz glavnu cestu prema M. Dragi postoje i vrlo otmjene vile s apartmanskim smještajem, balkonima i terasama "nad Kvarnerom".

Osim toša (mlina), Etnografske zbirke i **Kosnice** (Kostnica - nekoć groblje, danas trg iza crkve), od zanimljivosti Mošćenica posjetite **stražnicu** (gradska loža pod čijim se krovom u prošlosti sklanjala straža, ali gdje

Povijest i

BRSEČ

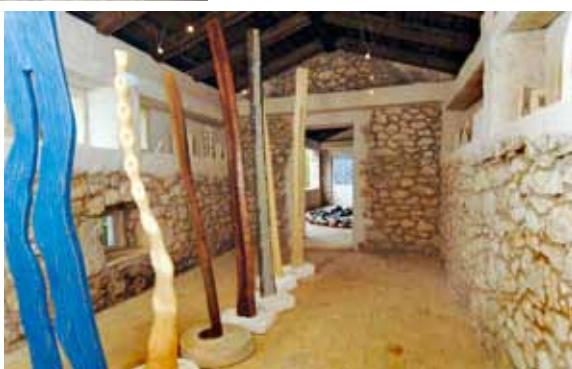
Brseč se nalazi na 157 m visokoj hridi gdje stoljećima ponosno stoji nad Kvarnerom. Preporučamo pogled prema otoku Cresu sa zapadnog ulaza u grad (**Pregrad**).

Nezaboravan vam se pogled pruža s hridi kod crkvice Sv. Magdalene.

Brseč je tipičan srednjovjekovni grad. Prvi pisani tragovi sežu u 1102 god. Kraj je bio naseljen mnogo ranije o čemu svjedoči **brdo Sisol**, odnosno pod njim prapovijesna gradina gdje su pronađeni tragovi kasnoantičkog naselja.

U OVOJ KUĆI
RODIO SE 11.1.1850
EUGEN KUMIČIĆ
JENIO SISOLSKI
KNJIŽEVNIK

Znatnije informacije o Brseču potječu iz prve polovice 17. stoljeća kad je nakratko bio pod vlašću Venecije, a u istom je stoljeću, zajedno s Lovranom, dio **Pazinske grofovije**. Gospodarski je razvoj u 19. stoljeću pospješila i nova cesta iz Pule za Plomin, pa nadalje za Brseč, te preko Mošćenica za Rijeku. Srednjovjekovni duh grada, s uličicama i prolazima, sačuvan je do današnjih dana. Najviše gradskih kuća potječe iz 17. stoljeća, dok zidine, utvrde i sam crkveni zvonik pripadaju ranom srednjem vijeku. Iz ranijeg je razdoblja i **Kaštel**, stara jezgra oko koje se kasnije razvilo naselje. Kuće su tipičan primjer primorske arhitekture, a na nekima su još i danas vidljivi glagoljski natpisi. I Brseč ima svoj **toš** (mlin za masline), iz 17. stoljeća. U tom razdoblju brsečki je župnik **Josip Mavrović** dao podići zgradu **Mašunerie**, rezindencijalno zdanje s brojnim sobama, gospodarskim prostorijama i ložom, te je obnovio župnu crkvu. U blizini je i **gospodska zgrada**, prostrana katnica s ograđenom terasom i cisternom iz 1862. U ovoj je kući živio brsečki župnik **Rajmund Jelušić**, znameniti narodnjak, buditelj nacionalne svijesti, osnivač **Hrvatske čitaonice** (1887.). **Gradska šterna** je na središnjem trgu staroga grada. Sastavni je dio tog trga **brsečka škola**, izgrađena 1868. godine.

U gradskoj se loži, na ulazu u stari grad, nalazi bista slavnog **Eugena Kumičića** (hrvatski književnik i političar, jedan od najpopularnijih i najčitanijih pisaca XIX. stoljeća). Rođen je u Brseču gdje se nalazi i njegova rodna kuća (na njoj je ploča s njegovim imenom i brončani reljef s prikazom iz njegova romana "Začuđeni svatovi", rad kipara Ljuba de Karine), danas pretvorena u biblioteku i vrlo impresivnu **galeriju Eugen K** u kojoj izlažu eminentni hrvatski i strani umjetnici. Akademski kipar **Ljubo de Karina** živi u zaseoku Zagore (2 km od Brseča), stoga vam preporučamo posjet "galeriji na otvorenom". Njegove se skulpture nalaze na javnim prostorima u Hrvatskoj i inozemstvu (Njemačka, Italija, Slovenija, Japan).

kultura

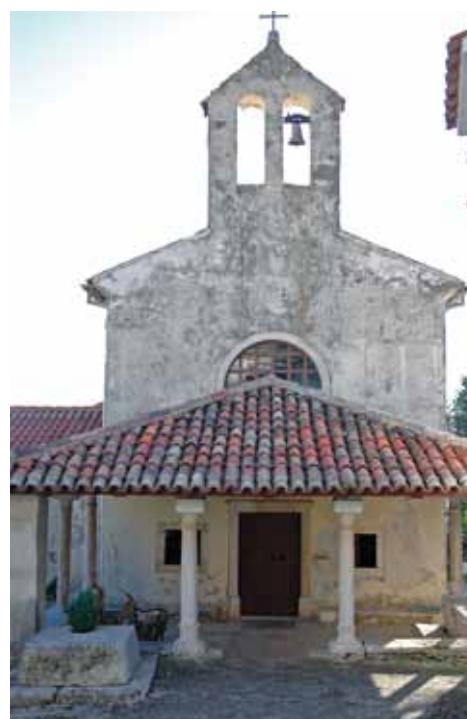
Vjerujte nam, ostat ćete impresionirani vrijednostima koje svaka pojedina brsečka crkva ili kapelica posjeduje. Navodimo samo one važnije sakralne objekte: **Župna crkva Sv. Jurja, Crkva Sv. Križa, Crkvica Sv. Magdalene, crkvica Sv. Stjepana** na brsečkom groblju, te u zaseoku **Sv. Jelena** istoimena crkvica, odnosno kapela **Sv. Nikole** u Goloviku.

Smještaj u Brseču i bližoj okolini pronaći ćete u privatnim sobama i apartmanima.

KRAJ

Na kraju stigli ste u Kraj, rodno mjesto **književnika Viktora Cara Emina**. Svjedočanstva o ljudskoj prisutnosti na ovom području nalaze se na brežuljku **Gradac**, iznad uvale **Cesara** (sjeverna granica Općine Mošćeničke Drage) gdje su pronađeni arheološki nalazi iz antičkog doba. Riječ je o ostacima nadzorne cestovne postaje i kontrolne utvrde. Mjesto se dijeli na Donji i Gornji Kraj, u kojem smještaj možete potražiti u sobama i apartmanima privatnih iznajmljivača.

Danas je Kraj tipični slikoviti mediteranski nukleus koji u mnogome podsjeća na prizore sa slika Paula Cézannea. Od znamenitosti u Kraju vrijedi pogledati srednjovjekovnu zavjetnu **crkvicu Blažene Djevice Marije**, uvrštenu u registar graditeljske baštine.

Dodite nam opet!

Sigurni smo da ste uživali u kristalno bistrome moru, ostavili tragove na pješčanome žalu, digli se na šumovite proplanke, upoznali mitove boga Peruna, dotaknuli povijest mošćeničkih i brsečkih ulica, kupili slike i suvenire, jahali konje i morske valove, ponovo se zaljubili u čari mjesecine, odmarali se na plažama Uboke i Jelenšćice, otpratili ribare na noćne ulove, spavalici na šljunku Sv. Ivana, noćili u našim hotelima, privatnim sobama i apartmanima, jedrili jedrilicama i uplovili jahtama, ronili u morske dubine, trčali športskim igralištima, posjetili galerije, starine, liječili dušu

mirisima mora i primorskih borova, prisustvovali brojnim ljetnim koncertima, izložbama, kušali našu ukusnu kuhinju i domaćim vinom nazdravljalici, skupljali oblutke, plutali barkom u skrivene uvale, letjeli padobranom, skakali s hridi u more, slušali mediteranske napjeve, plesali na raznim feštama, vratili nam se zimi na naše karnevale. Na kraju, prije odlaska, popeli se na jedan od ovih vrhova i uživali u pogledu na ovaj fanstastičan krajolik sa selima, starim gradovima, naseljima, morem, plažama, uvalama i brdima, i potiho obećali sebi: **dogodine vraćam se opet!**

informacije

Turistička zajednica Mošćeničke Drage, tel.: 00385 51 739166 / fax: 00385 51 737533,
www.tz-moscenicka.hr, e-mail: info@tz-moscenicka.hr

Turistički ured "Liburnia", Aleja Slatina bb, Mošćenička Draga, tel.: 00385 51 739 166 tel./fax: 00385 51 737 533, www.liburnia.hr, e-mail: private-rooms.md@liburnia.hr

Turistička agencija "Annalinea", Stari Grad 1, Mošćenička Draga, tel.: 00385 51 737 207, fax: 00385 51 737 400, www.annalinea.hr, e-mail: annalinea@ri.t-com.hr

Annalinea "Info", Sv. Petar bb, Mošćenička Draga, tel./fax: 00385 51 737 506, e-mail: annalinea@ri.t-com.hr

Hotel "Marina", Aleja Slatina 2, Mošćenička Draga, tel.: 00385 51 737 504, fax: 00385 51 737 584, www.liburnia.hr, e-mail: marina@liburnia.hr

Hotel "Mediteran", Trg Slobode 1, Mošćenička Draga, tel.: 00385 51 737 622, fax: 00385 51 737 538, www.liburnia.hr, e-mail: mediteran@liburnia.hr

Autokamp "Draga", Aleja Slatina bb, Mošćenička Draga, tel.: 00385 51 737 523, fax: 00385 51 737 339, mob.: 00385 91 2737 339, e-mail: info@autocampdraga.com